

Οικονομικός Αλφαριθμητισμός
για Παιδιά

Οι περιπέτειες του Ροβινσώνα
— ΒΙΒΛΙΟ 4

Τίνος είναι η καλύβα;

Η συνέχεια της ιστορίας «Τα ροζ κοχύλια»

Οικονομικός Αλφαριθμητισμός για Παιδιά

6-9 ΕΤΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

Τίνος είναι η καλύβα;

Η συνέχεια της ιστορίας «Τα ροζ κοχύλια»

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο Ροβινσώνας, ένας ναυτικός που ζει σε ένα νησί
και ψαρεύει με το δίχτυ του

Ο Παρασκευάς, ένας θαρραλέος θαλασσοπόρος
και ο καλύτερος σκαρφαλωτής του νησιού

Ο Ζαχαρίας, ο φλύαρος πράσινος παπαγάλος με
το κόκκινο κεφάλι

Ο Τίκο, που φτιάχνει βάρκες, κουπιά και τώρα
μια καλύβα

Η Μάλου, που φτιάχνει πήλινα κανάτια, και η
κόρη της, η Λάνι, που πλέκει ψάθες

Ο Κάι, ένας νεαρός που σκαλίζει αγκίστρια από
κόκαλο

Ο Τίκο έχτισε την καλύβα του στον λόφο με τα ίδια του τα χέρια. Ένα βράδυ γυρίζει και βρίσκει μέσα κάποιον άλλον να κοιμάται! «Ήταν άδεια, άρα είναι δική μου!» λέει ο Κάι. Τίνος είναι λοιπόν η καλύβα;

Θυμάστε τα ροζ κοχύλια; Στο τέλος της προηγούμενης ιστορίας, ο Τίκο είπε ότι θα χτίσει τη δική του καλύβα πάνω στον λόφο. Αυτή είναι η ιστορία εκείνης της καλύβας. Είναι φανταστική, όμως κάπως έτσι μαθαίνουν οι άνθρωποι τι είναι «δικό μου» και τι «δικό σου».

ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΠΡΩΙ

Μια καλύβα στον λόφο

Θυμάστε τι είπε ο Τίκο στη γιορτή με το φεγγάρι; Το επόμενο κιόλας πρωί ανεβαίνει στον λόφο πάνω από την αμμουδιά. Κανείς δεν έχει χτίσει ποτέ εκεί πάνω. Ο λόφος είναι γεμάτος αγκαθωτούς θάμνους και ψηλά χόρτα, και μόνο ο Ζαχαρίας ανεβαίνει καμιά φορά για να χαζέψει τη θέα.

Ο Τίκο ξεριζώνει τους θάμνους και κόβει ίσια κοντάρια στο δάσος. Για πολλές μέρες σκάβει, δένει και πλέκει. Η Λάνι τού φτιάχνει μια ψάθα για το πάτωμα, κι εκείνος της δίνει γι' αυτήν δύο ροζ κοχύλια. Επιτέλους, η καλύβα είναι έτοιμη, με σκεπή από φύλλα φοίνικα και μια μικρή πόρτα. «Η πιο ωραία καλύβα του νησιού!» κρώζει ο Ζαχαρίας.

ΕΝΑ ΠΡΩΙ

Μια σχεδιά στα κύματα

Ένα πρωί, ο Παρασκευάς βλέπει κάτι να χοροπηδά πάνω στα κύματα. «Σχεδιά!» Πάνω της κάθεται ένας νεαρός, κουρασμένος και μούσκεμα, που κρατά σφιχτά ένα πλεχτό σακούλι. Η σχεδιά ακουμπά στην άμμο, κι εκείνος κατεβαίνει παραπατώντας. «Με λένε Κάι», λέει. «Ο αέρας με έφερε πολύ μακριά από το σπίτι μου.»

Η Μάλου τού φέρνει νερό σε ένα κανάτι, κι ο Ροβινσώνας τού δίνει ένα ψητό ψάρι. Ο Κάι τρώει και τρώει. Ύστερα ανοίγει το σακούλι του και τους δείχνει τι έχει μέσα: μικρά αγκίστρια σκαλισμένα από κόκαλο, λεία και μυτερά. «Αυτά φτιάχνω εγώ», λέει περήφανα. «Μ' ένα τέτοιο πιάνεις ψάρια και χωρίς δίχτυ!»

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

Κάποιος στην καλύβα!

Την επόμενη μέρα, ο Τίκο βγαίνει με τη βάρκα του για ψάρεμα. Το βράδυ ανεβαίνει στον λόφο, κουρασμένος και χαρούμενος... και σταματά απότομα. Κάποιος ροχαλίζει μέσα στην καλύβα του! Ο Κάι κοιμάται βαθιά πάνω στην καινούργια ψάθα του Τίκο, και το σακούλι του κρέμεται από τη σκεπή.

«Ει! Αυτή είναι η καλύβα μου!» λέει ο Τίκο. Ο Κάι ανακάθεται και τρίβει τα μάτια του. «Δική σου; Ήταν άδεια όταν τη βρήκα. Δεν ήταν κανείς μέσα. Άρα τώρα είναι δική μου!»

ΛΙΓΟ ΑΡΓΟΤΕΡΑ

Τίνος είναι η καλύβα;

Ο Τίκο τραβά την ψάθα από τη μια άκρη κι ο Κάι από την άλλη. «Δική μου είναι!» «Όχι, δική μου!» Ο Ζαχαρίας πετά γύρω γύρω από τη σκεπή και κρώζει: «Τίνος είναι η καλύβα; Τίνος είναι η καλύβα;» Οι άλλοι ακούν τις φωνές και ανεβαίνουν βιαστικά στον λόφο.

Ο Παρασκευάς σηκώνει ήρεμα τα χέρια του. «Με τις φωνές δε θα βρούμε τίνος είναι η καλύβα», λέει. «Ελάτε κάτω στη φωτιά. Ας καθίσουμε να το συζητήσουμε.» Ο Τίκο κι ο Κάι κοιτάζονται, ακόμα θυμωμένοι, αλλά τον ακολουθούν.

ΤΟ ΙΔΙΟ ΒΡΑΔΥ

Ποιος την έχτισε;

Γύρω από τη φωτιά, ο Κάι το ξαναλέει: «Εγώ τη βρήκα άδεια.» Η Λάνι σκέφτεται λίγο. «Ποιος όμως ξερίζωσε τους αγκαθωτούς θάμνους στον λόφο;» ρωτά. «Ποιος έκοψε τα κοντάρια και έδεσε τη σκεπή;» Ο Τίκο απλώνει τα χέρια του. Είναι γεμάτα γρατζουνιές και φουσκάλες.

«Όλοι τον είδαμε», λέει η Μάλου. «Δούλευε εκεί πάνω πολλές μέρες, από το πρωί ως το βράδυ.» Ο Κάι κοιτάζει τα χέρια του Τίκο και σωπαίνει. Δεν τα ήξερε όλα αυτά. Όταν έφτασε εκείνος, η καλύβα ήταν ήδη χτισμένη.

ΔΙΠΛΑ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ

Το δίχτυ του Ροβινσώνα

Ο Ροβινσώνας σηκώνεται και δείχνει το δίχτυ του. «Όταν αφήνω το δίχτυ μου στα βράχια να στεγνώσει, είναι κι αυτό άδειο. Σημαίνει ότι μπορεί να το πάρει όποιος θέλει;» «Όχι βέβαια», λέει ο Κάι. «Είναι δικό σου. Εσύ το έφτιαξες.»

«Το ίδιο ισχύει και για την καλύβα», λέει ο Ροβινσώνας. «Πριν από τον Τίκο, κανείς δεν είχε χρησιμοποιήσει ποτέ εκείνον τον λόφο. Αυτός πρώτος τον καθάρισε κι έχτισε εκεί, με τα ίδια του τα χέρια. Το ότι κάτι είναι άδειο δε σημαίνει ότι δεν είναι κανενός.» Ο Κάι ξύνει το κεφάλι του. «Κατάλαβα», λέει. «Δεν το είχα σκεφτεί έτσι.»

ΔΙΠΛΑ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ

Όλη η αμμουδιά του Ζαχαρία

Ξαφνικά ο Ζαχαρίας πετάγεται πάνω σε έναν βράχο, φουσκώνει το στήθος του και κρώζει: «Δική μου! Όλη η αμμουδιά είναι δική μου! Εγώ το είπα πρώτος!» Όλοι βάζουν τα γέλια. «Και τι έκανες εσύ σ' αυτήν;» ρωτά ο Παρασκευάς.

«Ε... τίποτα», λέει ο Ζαχαρίας. «Απλώς το είπα, πολύ δυνατά.» «Δε φτάνει να φωνάξεις "δικό μου!"», γελά η Λάνι. «Ο Τίκο δε φώναξε απλώς. Καθάρισε τον λόφο κι έχτισε την καλύβα. Γι' αυτό είναι δική του.» Ο Ζαχαρίας κρύβει το κεφάλι κάτω από το φτερό του, λίγο ντροπιασμένος.

ΑΡΓΑ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Χρειαζόμαστε αρχηγό;

Ο Κάι έχει άλλη μια ιδέα. «Ίσως χρειαζόμαστε έναν αρχηγό», λέει, «να αποφασίζει ποιος παίρνει κάθε καλύβα.» Η Μάλου κουνά το κεφάλι της χαμογελώντας. «Γιατί; Όλοι ξέρουμε ποιος έχτισε την καλύβα. Δε χρειάζεται να το αποφασίσει κανείς για μας.»

Ο Κάι σηκώνεται και πηγαίνει στον Τίκο. «Συγγνώμη που κοιμήθηκα στην καλύβα σου», λέει. «Θα πάρω το σακούλι μου και θα φύγω.» Ο Τίκο χαμογελά και του δίνει το χέρι. «Μείνε εκεί απόψε, είναι αργά. Αύριο θα σου βρούμε ένα δικό σου μέρος.»

ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΠΡΩΙ

Ένα ξέφωτο για τον Κάι

Το επόμενο πρωί, ο Παρασκευάς πηγαίνει τον Κάι σε ένα ξέφωτο δίπλα στο ρυάκι, στην άλλη άκρη του νησιού. Είναι γεμάτο ψηλά χόρτα και αγριολούλουδα. «Αυτό το μέρος δεν το χρησιμοποιεί κανείς», λέει ο Παρασκευάς. «Κανείς δεν έχει χτίσει ποτέ τίποτα εδώ.»

«Δηλαδή, αν το καθαρίσω και χτίσω εδώ την καλύβα μου, θα είναι δική μου;» ρωτά ο Κάι. «Ναι», λέει ο Παρασκευάς, «όπως η καλύβα στον λόφο είναι του Τίκο.» Ο Κάι χαμογελά πλατιά και ξεριζώνει αμέσως την πρώτη τούφα χόρτο.

ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΜΕΡΑ

Αγκίστρια για βοήθεια

Ο Κάι όμως δεν έχει χτίσει ποτέ του καλύβα. Δεν ξέρει πώς να δέσει μια σκεπή που να μη στάζει. Πηγαίνει λοιπόν στον Τίκο. «Θα μου δείξεις πώς γίνεται και θα με βοηθήσεις με τη σκεπή; Θα σου δώσω έξι αγκίστρια.» «Σύμφωνοι!» λέει ο Τίκο, και δίνουν τα χέρια.

Ο Ροβινσώνας θέλει κι αυτός αγκίστρια, και δίνει στον Κάι έξι ροζ κοχύλια για τρία. Με δύο κοχύλια ο Κάι παίρνει μια ψάθα από τη Λάνι, με τρία ένα κανάτι από τη Μάλου, και του μένει κι ένα. Κανείς δεν αναγκάζει κανέναν. Ο καθένας δίνει κάτι που έχει για κάτι που θέλει περισσότερο.

ΜΕΡΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΡΑ

Δικό μου και δικό σου

Μέρα με τη μέρα, η καλύβα του Κάι μεγαλώνει δίπλα στο ρυάκι. Ο Κάι βάζει μια σειρά από άσπρες πέτρες γύρω από τον μικρό του κήπο, κι ο Τίκο κάνει το ίδιο στον λόφο. «Τώρα όλοι βλέπουν πού τελειώνει το δικό σου μέρος και πού αρχίζει το δικό μου», λέει ο Κάι.

Ακόμα κι ο Ζαχαρίας φτιάχνει μια φωλιά στον μεγάλο φοίνικα, από κλαδάκια που μάζεψε μόνος του. «Αυτή η φωλιά είναι δική μου», κρώζει περήφανα, «γιατί την έφτιαξα εγώ!» Αυτή τη φορά κανείς δε γελά. «Έτσι είναι, Ζαχαρία», λέει η Λάνι και χτυπά παλαμάκια. «Η φωλιά είναι δική σου.»

ΕΝΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Γιορτή στην καινούργια καλύβα

Όταν η καλύβα είναι έτοιμη, ο Κάι καλεί όλους σε γιορτή. Η Μάλου φέρνει ένα κανάτι με νερό καρύδας, ο Ροβινσώνας ψητό ψάρι κι ο Παρασκευάς μπανάνες. Ο Τίκο βάζει το χέρι του στον ώμο του Κάι. «Τώρα είμαστε γείτονες», λέει, κι οι δυο τους γελούν.

«Ποιος αποφάσισε ποια καλύβα είναι ποιανού;» ρωτά ο Ζαχαρίας. «Κανείς δε χρειάστηκε να το αποφασίσει», γελά η Λάνι. «Κάθε καλύβα είναι εκείνου που την έχτισε. Κι όταν όλοι ξέρουμε τι είναι δικό μου και τι δικό σου, δεν έχουμε για ποιο πράγμα να μαλώσουμε.»

Τέλος

Το δίδαγμα

Κανείς δεν είχε χρησιμοποιήσει τον λόφο πριν από τον Τίκο. Αυτός πρώτος τον καθάρισε κι έχτισε εκεί με τα χέρια του. Γι' αυτό η καλύβα είναι δική του. Αν βρεις κάτι άδαιο ή φωνάξεις «δικό μου!», όπως ο Ζαχαρίας, αυτό δεν το κάνει δικό σου.

Ο Κάι δεν πήρε την καλύβα με τη βία. Βρήκε ένα μέρος που δεν το χρησιμοποιούσε κανείς και το έκανε δικό του με τη δουλειά του. Κι όταν χρειάστηκε βοήθεια, αντάλλαξε: αγκίστρια για βοήθεια, κοχύλια για μια ψάθα κι ένα κανάτι. Όλοι συμφώνησαν, και όλοι έμειναν ευχαριστημένοι.

Όταν όλοι ξέρουν τι είναι δικό μου και τι δικό σου, δεν έχουν για ποιο πράγμα να μαλώσουν. Δε χρειάστηκε αρχηγός: οι φίλοι του νησιού τα βρήκαν μόνοι τους, γύρω από τη φωτιά. Το ξεκάθαρο «δικό μου και δικό σου» και οι ανταλλαγές που κάνει ο καθένας με τη θέλησή του κρατούν την ειρήνη.

Για τους μεγάλους: πηγές και περισσότερη μελέτη

ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΣΕΛΙΔΑ

- **Σελίδα 1, «Μια καλύβα στον λόφο»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα», §23
- **Σελίδα 2, «Μια σχεδιά στα κύματα»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα», §22
- **Σελίδα 3, «Κάποιος στην καλύβα!»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα», §15
- **Σελίδα 4, «Τίνος είναι η καλύβα;»:** Frédéric Bastiat, «Ο Νόμος», §7
- **Σελίδα 5, «Ποιος την έχτισε;»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα», §23
- **Σελίδα 6, «Το δίχτυ του Ροβινσώνα»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα», §27
- **Σελίδα 7, «Όλη η αμμουδιά του Ζαχαρία»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα», §27
- **Σελίδα 8, «Χρειαζόμαστε αρχηγό;»:** Frédéric Bastiat, «Ο Νόμος», §7
- **Σελίδα 9, «Ένα ξέφωτο για τον Κάι»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα», §22
- **Σελίδα 10, «Αγκίστρια για βοήθεια»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Ελεύθερη ανταλλαγή και ελεύθερη σύμβαση», §5
- **Σελίδα 11, «Δικό μου και δικό σου»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Ελεύθερη ανταλλαγή και ελεύθερη σύμβαση», §1
- **Σελίδα 12, «Γιορτή στην καινούργια καλύβα»:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Ελεύθερη ανταλλαγή και ελεύθερη σύμβαση», §5

- **Το δίδαγμα:** Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα», §23 · Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα», §27 · Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2, «Ελεύθερη ανταλλαγή και ελεύθερη σύμβαση», §5 · Frédéric Bastiat, «Ο Νόμος», §7

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΜΕΛΕΤΗ

- Murray N. Rothbard, «Για μια Νέα Ελευθερία», κεφ. 2: πώς κάποιος γίνεται κύριος ενός πράγματος που δεν ήταν κανενός, όταν πρώτος το χρησιμοποιεί και το δουλεύει, και γιατί οι ελεύθερες ανταλλαγές ανάμεσα σε κυρίου κρατούν την ειρήνη (ενότιες «Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα» και «Ελεύθερη ανταλλαγή και ελεύθερη σύμβαση»).
- Frédéric Bastiat, «Ο Νόμος»: η ιδιοκτησία δεν υπάρχει επειδή οι άνθρωποι έγραψαν νόμους· οι νόμοι γράφτηκαν επειδή η ιδιοκτησία υπήρχε πρώτα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Οι εικόνες είναι εικονογραφήσεις για παιδιά και η ιστορία είναι φανταστική. Ο Ροβινσώνας και ο Παρασκευάς είναι εμπνευσμένοι από τους ήρωες του Daniel Defoe (1719)· ο Ζαχαρίας, η Μάλου, η Λάνι, ο Τίκο και ο Κάι είναι επινοημένοι. Η ιστορία ακολουθεί μια παλιά ιδέα, που την εξηγεί ο Murray N. Rothbard: ένα πράγμα που δεν ήταν κανενός γίνεται δικό σου όταν πρώτος το χρησιμοποιείς και το δουλεύεις, και από εκεί και πέρα αλλάζει χέρια μόνο αν το δώσεις με τη θέλησή σου.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Από την ενότητα «Για παιδιά» του praxeologos.net.

praxeologos.net